

**Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji**

Warszawa, dnia 20 października 2010 r.

TEKST UJEDNOLICONY

**Zarząd
TAURON Polska Energia S.A.**

I/10/003
KGP-4114-04-01/2010

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 3 pkt. 4 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ (dalej *ustawa o NIK*), Najwyższa Izba Kontroli² przeprowadziła w TAURON Polska Energia S.A. (dalej także Spółka), kontrolę przebiegu procesu udostępniania i zamiany akcji w Grupie Kapitałowej TAURON Polska Energia³ w okresie 2007- I poł. 2010 r.

W związku z ustaleniami przedstawionymi w protokołach kontroli: Spółki, podpisanym w dniu 13 września 2010 r. oraz Południowego Koncernu Energetycznego S.A. (dalej także PKE S.A.), podpisanym w dniu 10 września 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli - Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Zarządowi Spółki niniejsze *Wystąpienie*.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji.

³ Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia powstała w wyniku realizacji *Programu dla elektroenergetyki*, przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 26 marca 2006 r. Zgodnie z *ustawą z dnia 7 września 2007 r. o zasadach nabywania od Skarbu Państwa akcji w procesie konsolidacji spółek sektora elektroenergetycznego* (Dz. U. Nr 191, poz. 1367 ze zm.) oraz *rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 marca 2008 r. w sprawie listy spółek konsolidowanych, których akcje podlegają wniesieniu na pokrycie kapitału zakładowego spółek konsolidujących, oraz listy spółek konsolidujących* (Dz. U. Nr 51, poz. 294 ze zm.), spółkami konsolidowanymi w Grupie Kapitałowej TAURON były: Południowy Koncern Energetyczny S.A. w Katowicach, ENION S.A. w Krakowie, EnergiaPro S.A. we Wrocławiu oraz Elektrownia Stalowa Wola S.A. w Stalowej Woli, a spółką konsolidującą – TAURON Polska Energia S.A. w Katowicach.

NIK ocenia pozytywnie, pod względem legalności, przebieg procesu udostępniania i zamiany akcji w Grupie Kapitałowej TAURON Polska Energia. NIK zwraca jednak uwagę na uchybienia w nadzorowaniu i koordynowaniu procesu, skutkujące brakiem dostatecznej realizacji zaleceń i wytycznych Spółki przez jedną ze spółek konsolidowanych - Południowy Koncern Energetyczny S.A. W konsekwencji nie wszystkie uprawnione osoby zostały skutecznie poinformowane o prawach do zamiany akcji w Grupie Kapitałowej TAURON Polska Energia.

1. Obowiązki pozostające do wykonania przez spółkę konsolidującą oraz spółki konsolidowane zostały określone w *rozporządzeniu Ministra Skarbu Państwa z dnia 19 lutego 2008 r. w sprawie sposobu określania liczby akcji spółki konsolidującej podlegających zamianie i trybu dokonywania zamiany akcji lub prawa do akcji spółki konsolidowanej na akcje spółki konsolidującej*⁴ (dalej *rozporządzenie MSP*) oraz w umowach zawartych w dniu 27 sierpnia 2009 r. pomiędzy Skarbem Państwa reprezentowanym przez Ministra Skarbu Państwa a TAURON Polska Energia S.A. Umowy te dotyczyły wykonania czynności technicznych niezbędnych do nieodpłatnego udostępnienia osobom uprawnionym akcji spółki konsolidującej oraz do zamiany przez osoby uprawnione akcji spółek konsolidowanych na akcje spółki konsolidującej.

Realizując obowiązki Spółka zleciła TRIGON Dom Maklerski S.A. w Krakowie wykonanie czynności technicznych⁵, z wyłączeniem czynności związanych z wyznaczaniem pełnomocników do zawierania umów nieodpłatnego zbycia lub zamiany akcji.

NIK nie wnosi uwag do trybu wyboru tego podmiotu (przetarg nieograniczony) oraz przebiegu realizacji umowy⁶. Do zakończenia kontroli Spółka zgodnie z umową wydatkowała kwotę 681,1 tys. zł.

2. Zgodnie z *rozporządzeniem MSP*, całość spraw związanych ze składaniem oświadczeń o zamiarze dokonania nieodpłatnego nabycia akcji spółki konsolidującej lub zamiany akcji spółki konsolidowanej na akcje spółki konsolidującej, ich weryfikacją, ustalaniem list osób uprawnionych do zamiany akcji, publikowaniem list, prowadzeniem postępowań reklamacyjnych oraz korespondencji z akcjonariuszami w przedmiotowych sprawach należała do spółek konsolidowanych.

⁴ Dz. U. Nr 41, poz. 250 ze zm.

⁵ Takich jak m.in.: dokonywanie wpisów osób uprawnionych do Księgi Akcyjnej Spółki oraz przyjęcie do depozytu udostępnionych akcji Spółki, przygotowywanie i przekazywanie w okresach miesięcznych pisemnych raportów z realizacji procesu konwersji akcji, zorganizowanie i prowadzenie obsługi osób uprawnionych we wskazanych przez Spółkę Punktach Obsługi Klienta - w okresie od dnia 13 sierpnia 2009 r. do dnia 13 sierpnia 2010 r.

⁶ Umowa nr TPE/DGK/2009/149 z dnia 15 lipca 2009 r.

NIK nie zgłasza uwag do weryfikacji złożonych oświadczeń, ustalenia list osób uprawnionych i ich publikacji, oraz prowadzenia postępowań reklamacyjnych i korespondencji w tych sprawach przez spółki konsolidowane. Wszystkie wyżej wymienione czynności podjęte przez spółki konsolidowane, a także czynności podjęte przez Spółkę konsolidującą⁷ wynikały z postanowień ww. *rozporządzenia MSP* oraz były wykonane w terminach określonych tymi przepisami oraz wewnętrznym harmonogramem przyjętym przez Spółkę.

2.1. Zgodnie z §12 *rozporządzenia MSP* Spółka przed dniem rozpoczęcia biegu terminu na składanie oświadczeń o zamiarze zamiany akcji spółki konsolidowanej na akcje spółki konsolidującej⁸, wezwwała osoby uprawnione do składania tych oświadczeń poprzez ogłoszenia w gazecie o zasięgu ogólnokrajowym i gazetach lokalnych właściwych dla siedzib spółek konsolidowanych oraz wywiesiła ogłoszenie w swojej siedzibie. Spółki konsolidowane także wywiesiły przedmiotowe ogłoszenia w swoich siedzibach oraz we wszystkich oddziałach i zakładach.

Spółki konsolidowane ENION S.A. i EnergiaPro S.A. przekazały ponadto wszystkim uprawnionym za pośrednictwem swoich oddziałów i zakładów wzory oświadczeń o zamiarze zamiany akcji wraz z aktualnymi odpisami z ksiąg akcyjnych spółek (pracownikom bezpośrednio w miejscu pracy, pozostałym – listownie). Elektrownia Stalowa Wola S.A. przesłała dodatkowo indywidualne powiadomienia o treści ogłoszenia wzywającego do składania oświadczeń o zamiarze zamiany akcji do osób, których adresy Spółka posiadała.

Prezes Zarządu PKE S.A. pan Jan Kurp nie przekazał dyrektorom elektrowni/elektrociepłowni wchodzących w skład Koncernu⁹, wytycznych i zaleceń spółki konsolidującej¹⁰ o możliwości rozpowszechnienia wezwania do składania przedmiotowych oświadczeń w inny zwyczajowo przyjęty sposób. PKE S.A. ograniczył się jedynie do publikacji ogłoszeń i rozpowszechniania informacji o procesie konwersji na stronach internetowych własnych i swoich Oddziałów.

⁷ Takie jak: określenie, na podstawie przekazanych przez spółki konsolidowane list osób uprawnionych do zamiany akcji lub prawa do akcji, liczby akcji spółki konsolidowanej przypadających ww. osobom oraz przekazanie stosownej informacji o liczbie akcji spółki konsolidującej przypadającej osobie uprawnionej do spółek konsolidowanych; sporządzenie na podstawie list osób uprawnionych zbiorczych list osób uprawnionych oraz ich niezwłoczne przekazanie do Ministerstwa Skarbu Państwa.

⁸ Tj. przed dniem 19 maja 2008 r. dla akcjonariuszy PKE S.A. i dniem 12 lutego 2009 r. dla osób uprawnionych ze wszystkich spółek konsolidowanych w Grupie Kapitałowej TAURON Polska Energia - drugi termin wynikał z przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji oraz ustawy o zasadach nabywania od Skarbu Państwa akcji w procesie konsolidacji spółek sektora elektroenergetycznego (Dz. U. z 2009 r. Nr 13, poz. 70) – dalej ustawa o kip i konwersji akcji.

⁹ Pisma z dnia 14 maja 2008 r. i 10 lutego 2009 r.

¹⁰ Pisma TAURON Polska Energia S.A. do PKE S.A. z dnia 9 maja 2008 r. oraz do wszystkich spółek konsolidowanych z dnia 9 lutego 2009 r.

Wiceprezes Zarządu PKE S.A. pan Henryk Tymowski wyjaśnił, że ogłoszenia umieszczano także w prasie lokalnej i gazetkach zakładowych. Jak wynika jednak z ustaleń kontroli, w 2008 r. ogłoszenia o możliwości składania oświadczeń o zamiarze dokonania zamiany akcji w ustawowym terminie w 2008 r. zamieściły 2 elektrownie (spośród 7 wchodzących w skład Koncernu) - Elektrownia Blachownia w dniach 29 lipca i 5 sierpnia w gazecie „Nowa Gazeta Lokalna” oraz Elektrownia Jaworzno w dniu 21 maja w tygodnikach „Co tydzień” i „Tydzień w Jaworznie” - a w 2009 r. 1 elektrownia - Elektrownia Łaziska w dniu 15 marca w gazecie „Kronika Łaziska”.

Zdaniem NIK, powyższe okoliczności świadczą o nieuwzględnieniu wszystkich wytycznych i zaleceń Spółki przez jedną ze spółek konsolidowanych. Również w ocenie NIK, mimo powołania Pełnomocnika oraz Zespołu Sterującego ds. procesu konwersji akcji lub prawa do akcji, nadzór ze strony Spółki nad przebiegiem procesu konwersji na poziomie Grupy Kapitałowej na etapie składania oświadczeń o zamiarze przystąpienia do procesu był niedostateczny.

Ponadto, NIK zwraca uwagę, że uprawnieni akcjonariusze PKE S.A., którzy złożyli skuteczne oświadczenia w okresie pomiędzy 19 maja a 19 sierpnia 2008 r., zgodnie z obowiązującym wówczas prawem, a nie zadeklarowali zamiaru zamiany wszystkich posiadanych akcji, byli zobowiązani do ponownego składania oświadczeń w terminie od dnia 12 lutego do dnia 12 maja 2009 r. W ocenie NIK fakt ten, w zestawieniu z liczbą 815 uprawnionych akcjonariuszy PKE S.A., którzy nie złożyli oświadczeń o zamiarze zamiany akcji w okresie od dnia 19 maja do dnia 19 sierpnia 2008 r., przemawiał za podjęciem działań zmierzających do indywidualnego powiadomienia uprawnionych osób, po przywróceniu prawa do zamiany akcji spółki konsolidowanej na akcje spółki konsolidującej.

Dlatego też, w ocenie NIK, decyzja Spółki¹¹ o pozostawieniu Zarządom spółek konsolidowanych podjęcia decyzji co do formy i sposobu rozpowszechniania informacji o zamianie akcji i obowiązkach akcjonariuszy chcących dokonać konwersji, skutkowałą – zdaniem NIK – *de facto* nierównym potraktowaniem akcjonariuszy w Grupie Kapitałowej TAURON w dostępie do informacji.

NIK zwraca także uwagę, że również na etapie podpisywania umów zamiany akcji lub prawa do akcji tylko PKE S.A. nie skorzystał z możliwości indywidualnego powiadomienia osób, które złożyły oświadczenia, o konieczności zawarcia odpowiedniej umowy. W rezultacie to Spółka, za pośrednictwem Domu Maklerskiego, skierowała do osób, które złożyły oświadczenia o zamiarze zamiany akcji, a nie zawarły stosownej umowy

¹¹ Wyjaśnienia Pełnomocnika Zarządu Spółki ds. konwersji akcji lub prawa do akcji z dnia 9 września br.

w określonym przez Spółkę terminie, pisma przypominające o potrzebie zawarcia umowy. NIK pozytywnie ocenia powyższe działanie Spółki.

3. Ostatecznie 1.281 uprawnionych akcjonariuszy, w tym 570 akcjonariuszy PKE S.A. (6,4% spośród 8.830 uprawnionych), 158 akcjonariuszy ENION S.A. (1,6% spośród 9.768), 525 akcjonariuszy EnergiaPro S.A. (7,1% spośród 7.437) oraz 28 akcjonariuszy Elektrowni Stalowa Wola S.A. – dalej ESW S.A. (1,7% spośród 1.664) nie złożyło oświadczeń o zamiarze zamiany akcji lub nieodpłatnego nabycia akcji spółki konsolidującej w zamian za akcje spółki konsolidowanej.

Proces konwersji akcji lub prawa do akcji w Grupie Kapitałowej TAURON został zrealizowany w 99,4%¹². 212 uprawnionych osób, z tego: 44 osoby w PKE S.A. (0,5% uprawnionych, którzy złożyli stosowne oświadczenia woli), 113 osób w ENION S.A. (1,2%), 48 osób w EnergiaPro S.A. (0,7%) i 7 osób w ESW S.A. (0,4%), nie zawarły umów zamiany akcji spółek konsolidowanych na akcje spółki konsolidującej. Także 21 osób spośród 109 spadkobierców osób uprawnionych do nieodpłatnego nabycia akcji spółki konsolidującej w miejsce prawa do akcji spółki konsolidowanej (ENION S.A., EnergiaPro S.A. oraz ESW S.A.), którym przywrócono prawo do nieodpłatnego nabycia akcji tych spółek nie zawarło przedmiotowych umów.¹³

Współczynniki efektywności składania oświadczeń o zamiarze zamiany akcji i podpisanych umów zamiany akcji w PKE S.A. (99,6%) nie różniły się *in minus* od wyników uzyskanych przez pozostałe spółki konsolidowane w Grupie Kapitałowej TAURON. Przyjęty przez PKE S.A. sposób postępowania w tej sprawie – pomimo braku naruszenia istniejących w tym obszarze przepisów – skutkowało tym, że nie wszystkie uprawnione osoby zostały skutecznie poinformowane o swoich prawach. Dotyczyło to w szczególności – jak wynika m.in. z korespondencji kierowanej do NIK, jak i analizy prac komisji w PKE S.A. ds. rozpatrzenia reklamacji – emerytowanych pracowników Koncernu, którzy głównie ze względu na wiek i związane z tym różnego rodzaju ograniczenia zgłaszali problemy ze śledzeniem informacji na tablicach ogłoszeń w siedzibach konsolidowanych spółek, w prasie i internecie.

4. Biorąc pod uwagę powyższe oceny i uwagi, na podstawie art. 60 ust. 2 *ustawy o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli przedstawia wniosek dotyczący rozważenia podjęcia działań zmierzających do poinformowania akcjonariuszy spółek konsolidowanych, którzy nie złożyli oświadczeń o zamiarze zamiany akcji, a którzy wyrazili taką wolę po upływie terminu

¹² Objęto 1.865.523.768 akcji spośród 1.876.465.206 przydzielonych.

¹³ Na podstawie art. 4 ust. 1 *ustawy o zmianie ustawy o kip i konwersji akcji*.

złożenia oświadczeń, o przysługujących im uprawnieniach wymuszonego odkupu akcji na żądanie akcjonariuszy mniejszościowych - wynikających m.in. z art. 418¹ Ksh.

Najwyższa Izba Kontroli – Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji, na podstawie art. 62 ust. 1 *ustawy o NIK*, zwraca się do Zarządu o nadesłanie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku oraz o podjętych działaniach lub o przyczynach niepodjęcia tych działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 *ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Zarządowi prawo zgłoszenia do Dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji NIK umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków, zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się – stosownie do art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK* – od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie powyższych zastrzeżeń.

Dyrektor
Departamentu Gospodarki, Skarbu
Państwa i Prywatyzacji
(-) z up. Lech Oniszczenko